

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Kmetske skrbi.

I.

Za spodnještajerske vinogradnike se je določilo letos 400.000 kron brezobrestnega posojila. Navadno se je dosedaj zgodilo, da so večino brezobrestnega posojila dobili bogati meščani in tržani, kmetje pa so rajši hodili v posojilnice ter tamkaj plačevali pisarniške stroške in obresti. Tako se nadalje ne sme goditi, kajti to bi bil gospodarski samomor! Kdor hoče prenoviti vinograd in nima denarja, naj prosí za brezobrestno posojilo. Naslov se naredi: Visoki deželni odbor, Gradec. V prošnji se naj omeni svota, katero hoče imeti prosilec, potem pa se mora tudi dostaviti, da je prosilec že začel prenavljati vinograd. Zadnje je pogoj, brez katerega ne dobi posojila! Prošnja se piše slovenski in jo lahko vsak prosilec sam napiše, ne da bi hodil v kako pisarno ali pa celo k zakotnim advokatom. Kdor hoče bolj sigurno iti, naj poroča tudi deželnemu odborniku Robiču ter ga opozori na svojo prošnjo. Njegov naslov je: Fr. Robič, državni in deželni poslanec, Gradec, deželni odbor! Slovenski kmetje, če ste v zadregi, poslužujte se pomoči, ki se vam ponuja. Vaši poslanci se morajo mnogo truditi, da izposlujejo take podpore, za to se tudi vinogradniki potrudite, da jih vi dobite in ne vaši kmetski in narodni nasprotniki!

II.

Zadnji čas se skoro vsak dan lahko čita, da je bila tukaj in tukaj občinska volitev razveljavljena. Posebno vlada rada razveljavi volitve v onih občinah, kjer so zmagali Slovenci, a vlada še upa, da pri zopetnih volitvah vendar pridejo nemškutarski nazadnjaki na krmilo. V

vsakem slučaju pa mora kmetsko ljudstvo opozoriti vladne činitelje na to, da tukaj naredi red. Z večkratnimi volitvami izgublja kmetsko ljudstvo zlati dragi čas in občini naraščajo novi izdatki. Vladni činitelji niso samo zaradi tega tukaj, da bi razveljavljali občinske volitve, kadar je treba ali ni treba, ampak njihova dolžnost bi bila, da že pred volitvami pazijo in opozarjajo občinske zastope, naj se vrši vse v red. Kmetsko ljudstvo nadlegovati, to ni težko in to zadene kmalu marsikdo v uradih, ali dolžnost uradnikov je, da tudi poučijo ljudstvo, kjer je treba.

III.

Neurejene politične razmere na Ogrskem pretijo tudi našemu kmetu s pogubo. Seveda je temu avstrijska vlada sama kriva. Ogrí nočejo nič vedeti o gospodarski skupnosti z Avstrijo, naša vlada pa nič o ločitvi in še vedno čaka, da bodo tudi Ogrí odobrili trgovinsko pogodbo z Nemčijo. Toda gotovo vendar ni, da se Ogrí ndajo in zato bi bilo najboljšo, da se Avstrija sama zase uredi. S prvim marcem prihodnjega leta mora biti trgovinska pogodba z Nemčijo odobrena, ali že v tej ali oni obliki, če ne, ne bomo smeli ničesar izvažati več v Nemčijo in cene kmet-skim pridelkom bodo padle kmalu občutljivo. Če se Ogrska kuja, Avstrija pa ne postavi na svoje noge, se tudi pogodbe z drugimi državami, in ne samo z Nemčijo, ne bodo mogle izvršiti, kar bi bilo za naše kmetijstvo hud udarec.

IV.

Večina naših kmetov ima srčno željo, svoje sinove „kam dati, da se nekaj naučijo“. Zopet in zopet opozarjamo naše kmetovalce, naj jih dajo v kmetijske šole ali jih spravijo

svoječasno v kmetijske tečaje. Mi bomo v jedni prihodnjih številkih imenovali več kmetijskih šol, tudi hrvaške in češke, ter tudi imenovali kmetom našim vire, kjer bi se znale dobiti podpore. Kdor hoče svoje sinove v jesen spraviti v kako šolo, naj že sedaj misli na to! Marsikateri slovenski kmetje, zavedni možje, hočejo dati svoje fante naučiti nemščino. Gotovo sinovom to ne bo škodilo, toda prvo in zares potrebno je vendar pouk v kaki kmetijski šoli! Če pa že hočejo naši ljudje svoje sinove na vsak način samo nemščino naučiti, naj jih pošljejo v take šole, kjer se bodo res nemški naučili in se zraven ne bodo spridili. Ne dajajte torej svojih sinov med ničvredno deco in na slabe nemške šole, kjer se nič, tudi nemški ne naučijo. Nemški se bodo kmetički fantje dobro naučili na vadnici c. kr. učiteljske v Mariboru, na paralelkah v Mariboru, na realnem razredu v Ljutomeru in na samostalni spodnji gimnaziji v Celju. Na teh šolah se najlažje in najlepše naučijo slovenski otroci nemški, ker se poučuje na pravi podlagi. Stane pa v mestu stanovanje in hrana vseeno, ali pošiljate fanta v to ali ono šolo!

Rusko-japonska vojska.

Zakaj je bil poražen Roždestvenskij?

Ruski vojni dopisnik Olginskij poroča iz Harbina, da pripisujejo ruski vojni strokovnjaki poraz Roždestvenskega sledečim vzrokom:

1. Od 25. maja dalje so Japonci po brez-
žičnem brzojavu bili neprenehoma poučeni o
vsem kretanju Rusov, Rusi so pa pluli naprej
kar na slepo.

2. Ves boj se je vršil med otokoma Iki
in Čuzima na ozkem prostoru; japonsko bro-

LISTEK.

Izdajstvo.

Povest. Spisal J. V. Starogorski.

(Dalje.)

„Nikakor ne. Pridi!“

„Sel bi, pa si ne upam. Saj veš, da sem kakor tujec — seveda sem si kriv sam — ali rad bi bil drugačen.“

„Zakaj si ne upaš?“

„Ker bi mislili, da sem se prišel posme-
hovat. Nimam pa nikogar, da bi me zago-
varjal.“

Deklica je nalahno zardela.

„Ivanka, če me boš zagovarjala, se takoj
vpišem in pristopim,“ je rekel kakor v šali.
Ali dekle je razločilo resnico.

Ona zagovarjati? Kri ji je plula k srcu
in zopet v lice. Kaj bi si mislili ljudje?

„Ali me boš?“

Kratek molk. Ivanka ga živahno pogleda
in nato povese oči.

„Matej, vpiši se, jaz storim svojo.“

„Hvala“, je klical za njo.

V.

Napočil je dan volitve. Jutro je bilo ob-
lačno, vendar so se jele razgrinjati megle in
prikazalo se je solnce. Vzduh je bil miren in

nekaj skrivnostnega je ležalo v njem. Volilci
so hiteli na volišče in tudi iz Podlesja se je
odpravil župan z drugim volilcem, katerega so
si izvolili, Ludvikom Logarjem.

Podlesje je bilo namreč voliko, ter je imelo
pravico radi številnosti prebivalcev postaviti na
volišče, razun župana, še enega volilca.

„Oče, da ste mi trdni in da mi ne volite
nemškutarjev Izidorove bande. Če bi mi volili
nemčurja, vas ne spoznam za očeta.“

„Dobro, Matej, dobro“, je privdarjal Logar
in poskušal vino. „Dobra kapljica, dobre be-
sede, Matej: Veseli me, da si postal drug
človek... Dobra kapljica.“

„Izidora ne volim, sem že rekel in mirna
država.“

„Dobro, dobro“, je kimal že vesel Ludvik
Logar. „Ali treba odriniti, da ne zamudimo.“

„Sel bi z vami, ko bi smel.“

„Smeš že, ali kaj boš tam?“ reče oče.

„Le bodi doma.“

Na volišču so pa hiteli agitatorji sem in
tja, prigovarjali volilcem, jim žugali itd.

Narodna stranka, ki je postavila svoje
može, kateri bi imeli biti izvoljeni v odbor, si
je bila svesta zmage. Najboljše poročstvo jim
je bilo, da se je Matej Kalin poboljšal in da
je bil ud bralnega društva na Podlesju. Tam
so ga pa seveda lepo sprejeli in ni se imel
pritoževati v ničem.

Ali tudi nemčurska stranka je bila trdna
svoje zmage. Računali so na Kalina. Ta oseba
je bila sedaj na obeh straneh bitje, ki je
imelo odločiti usodo okraja. Ali ostane vse po
starem v rokah nemčurjev, ali vstane teptano
ljudstvo... Ako so Kalina dobili prej nem-
čurji — velikokrat ga niso mogli, ker se je
skrival — so mu dajali piti in ga slavili. On
je pa vedel z zvitimi odgovori speljati sitne
vrane, da niso vedeli kaj je rekel. Glavno
stvar je pa držala Toni...

Matej ni bil od onega časa skupaj z njo.
Njej se je sicer zdelo čudno, a veliko se ni
žalostila.

„Vseeno“ je djal Izidor. Kalin me mora
voliti, ali pa ga dam na tožno klop. Dolžan
mi je. Hahaha se je smejal po sili, denar dela
dandanes glasove in voli. Predobro vem, da bi
me marsikateri izmed mojih ne volil, ako bi mi
ne bil dolžan. In take treba držati. Izidor še
nisva na koncu!

Komaj je odšel Izidor je prišla Toni pismo
s vsebino, kjer ji je bilo povedano, da se naj
norčuje s kogar se hoče, z njega se ni treba.
Pisal je Matej, da se osveti Razkril ji je,
kar je oni večer videl.

„Izdajalka!“ je stalo h koncu. „Mar mi-
sliš, da bodo slovenski sinovi klečali pred
tabo, kakor nemčurski? Da, ko sem bil tebi
na ljubo oni ničvrednež, sem se res plazil na